

СРПСКИ ЈЕЗИК

ШКОЛСКИ ЕСЕЈ

SRP IK-1 D-S013

SRP.13.SR.R.K1.16

3573

12

Празна страница

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не окрећите страницу и не пишите школски есеј док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној врећици.

Испит траје **150** минута.

У овом делу испита напишите школски есеј следећи приложена упутства и смернице за писање школског есеја.

Школски есеј треба да има од **300** до **400** речи.

Можете да пишете по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

Школски есеј обавезно напишите на листу за уредно писање.

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Пишите читко. Школски есеј бодоваће се с нула (0) бодова ако је писан великим штампаним словима или ако је нечитко написан. Ако погрешите у писању, грешке ставите у заграде, прецртајте их и ставите скраћени потпис.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 16 страница, од тога 4 празне.

Српски језик

Школски есеј

Пажљиво прочитајте наведени текст и смернице за писање школског есеја. Свој школски есеј обликујте као заокружену целину с **уводом, разрадом и закључком**. Пазите да Ваш школски есеј буде **правописно и граматички тачан**. Све смернице морате да уврстите у свој школски есеј. Редослед понуђених смерница не обавезује Вас у обликовању школског есеја.

Данга

Снио сам страشان сан. Не чудим се самом сну, већ се чудим како сам имао куражи и да сањам страшне ствари, кад сам и ја миран и ваљан грађанин, добро дете ове намучене, миле нам мајке Србије, као и сва друга деца њена. 'Ајде, да речем, да ја правим изузетак од осталих, али не, брате, већ све на длаку радим што и други, а понашања сам тако пажљива да ми нема равна. Једаред сам видео на улици откинуто сјајно дугме од полицајске униформе, загледах се у његов чаробан сјај, и таман хтедох проћи, пун неких слатких мисли, док ми одједном задрхта сама рука, па право капи; глава се сама приклони земљи, а уста ми се развукоше на пријатан осмех којим обично сви ми старијег поздрављамо.

»Баш ми крв у жилама племенита, и ништа друго!« помислих у том тренутку, и с презрењем погледам на једног простака што баш у тај мах прође и у непажњи нагази оно дугме.

– Простак! – изговорим јетко и пљунем, па мирно продужим даље шетати, утешен мишљу да су такви простаци у врло малом броју, а необично ми беше пријатно што је мени бог дао фино срце и племениту, витешку крв наших старих.

(...)

Врљајући по тој земљи, стигнем у неки велики, многољудни град. На пространој пијаци тога града искупио се силан народ и подигла се страшна граја, да уши човеку заглуну. Отседнем у једној гостионици баш према пијаци, и упитам механџију: што се скупио толики свет?

(...)

– Дакле, ми смо ти овде мирни и ваљани људи, али из околине долазе овде свакојаки пробисвети те нас кваре и уче злу. Да би се распознао сваки наш грађанин од осталих, кмет је јуче издао наредбу да сви овдашњи грађани иду пред општински суд, где ће сваком ударити жиг на чело. Ето, зато се народ искупио да се договоримо шта ћемо радити.

Ја се стресох и помислих да што пре бежим из те страшне земље, јер се ја, иако сам племенити Србин, нисам навикао баш на толико витештво, и би ми зазорно!

Српски језик

Школски есеј

(...)

Таман ми да пођемо, кад се, тек, пред вратима чу пуцањ бича.

Провирим напоље, кад – ал' имам шта видети: један човек са неком тророгљастом, сјајном капом, а у шареном оделу, јаше једног другог човека у врло богату оделу обичног, грађанског кроја, и заустави се пред механом, те се скиде.

Механџија изиђе и поклони се до земље, а онај човек у шареном оделу уђе у механу, и седе за нарочито украшен сто. Онај у грађанском оделу остаде пред механом чекајући. Механџија се и пред њим дубоко поклони.

– Шта ово значи? – упитам механџију збуњено.

– Па овај што уђе у механу, то је виши пандур, а ово је један од најугледнијих грађана, наш велики богаташ и патриота – прошапута механџија.

– Па што допушта да га јаше? (...)

– Па то се код нас сматра за почаст, које се ретко ко удостоји!...

Радоје Домановић

Српски језик

Школски есеј

Смернице за писање школског есеја

1. У уводном делу изнесите основне податке о аутору и делу из којег је наведени одломак.
2. Којој књижевној врсти припада наведено дело?
3. Које су карактеристике те књижевне врсте?
4. Наведите још неке писце који су имали сличан, критички став према друштву као Радоје Домановић.
5. Чему се највише изругивао Радоје Домановић? Објасните алегорију дела.
6. Објасните зашто се писац послужио формом сна да изнесе свој критички став према друштву и цитирајте реченице које то поткрепљују.
7. Одредите карактеристике стила и језика. У закључном делу изнесите свој став о делу у односу на савремено друштво.

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите у њега.

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите у њега.

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите у њега.

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите у њега.

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите у њега.

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите у њега.

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите у њега.

03

Српски језик

Празна страница

SRP IK-1 D-S013

99

Празна страница

Празна страница

